

„POLISARA“ d.o.o.

Nedima Filipovića 4D

71000 Sarajevo

Identifikacioni broj: 4200148220003

PDV broj: 200148220003

tel: +387 61/171-624

mail: polisara.doo@gmail.com

PLAN UPRAVLJANJA OTPADOM

avgust, 2020 godine

OPŠTI PODACI:

Podnosilac zahtjeva: Polisara d.o.o., Sarajevo
Nedima Filipovića 4D

Projekat: Plan upravljanja otpadom

Broj protokola:

Na projektu su radili :

Almina Arijana Gegić, bsc. preh.teh.

Riad Drino, dipl.ing.arh.

Hamdija Torlak, dipl.ing.el.

Sadržaj

1. Lokacija, trenutna i planirana svrha korištenja	4
2. Tehnološki opis proizvodnje	5
2.1. Proizvodne jedinice i oprema u poslovnom objektu	5
2.2. Ostale prostorije u poslovnom objektu	7
2.3. Proces prerade mlijeka i proizvodnja mliječnih proizvoda	8
3. Upravljanje otpadom i nus proizvodima nastalih u poslovnom objektu	10
3.1. Prema pravilniku porijeklo otpada.....	10
3.2. Nastajanje otpada	11
3.3. Prikupljanje otpada i tretiranje unutar poslovnog objekta i kruga poslovnog objekta	12
3.3.1. Nus proizvodi i njihovo iskorištavanje.....	13
4. Svrha selektivnog prikupljanja otpada i njegovo dalje zbrinjavanje	15
5. Monitoring	17

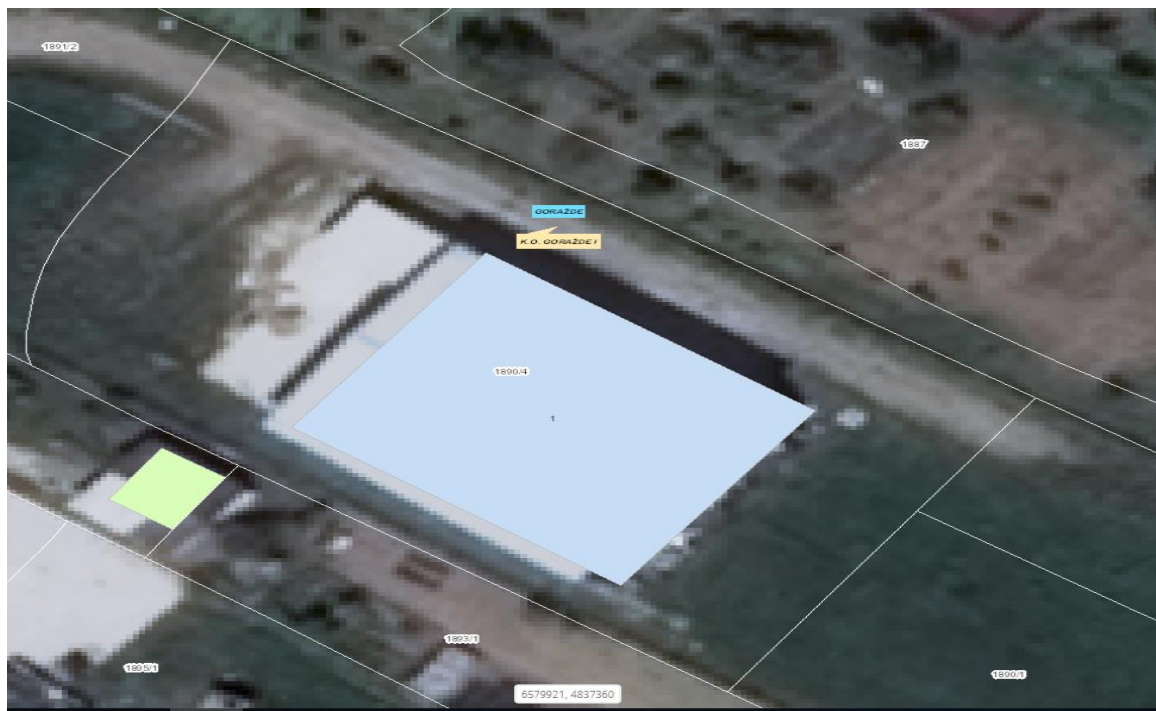
1. Lokacija, trenutna i planirana svrha korištenja

Kako je navedeno, vlasnici smo poljoprivrednog zemljišta površine cca 9500m² koje se nalazi u naselju Podložje, opština Goražde, k.č. 1890/1, 1890/2. Također smo vlasnici i građevinskog zemljišta k.č. 1890/4 na istom lokalitetu u površini od 1926m² na kojem je izgrađena poslovna zgrada-hala površine 512m². Poljoprivredno kao i građevinsko zemljište nalazi se u blizini urbanog područja, rijeke Drine kao i magistralnog puta M20, što za našu novu ideju predstavlja odlične prilike a po društvo i okolinu velike mogućnosti.

Za razvoj naših poslovnih aktivnosti u poljoprivredi imamo potrebu za novom halom cca.360m² za preradu mlijeka i proizvodnju mliječnih proizvoda. Poslovni objekat za preradu mlijeka i mliječnih proizvoda planirano je graditi na zemljištu trenutno označenom kao k.č. 1890/4, opština Goražde. Kao takva, mini mljekara upošljavala bi do 10 radnika u jednoj smjeni, a dnevna prerada bi išla do 1000l mlijeka. Također, planiramo razviti i kooperantske odnose sa proizvođačima mlijeka radi otkupa i prerade što će dodatno zaposliti radnike u poljoprivrednom sektoru.

Na naznačenom lokalitetu poslovnog objekta nalaziti će se objekat za preradu i saobraćajne površine. Objekat za preradu bi bio jedna cjelina unutar koje bi se nalazile sljedeće jedinice: kancelarijski prostor, svlačionice, prostor za odmor radnika, sanitarni dio (proizvodni dio) koji uključuje sve jedinice kretanja i prerade mlijeka do gotovog proizvoda, skladište gotovih proizvoda kao i mašinski dio te kotlovnicu koja će kao osnovni energent koristiti čvrsto gorivo (drvo). Poslovni objekat će biti zgrađen od prefabrikovane betonske konstrukcije sa oblogom od termo panela, na čeličnoj potkonstrukciji.

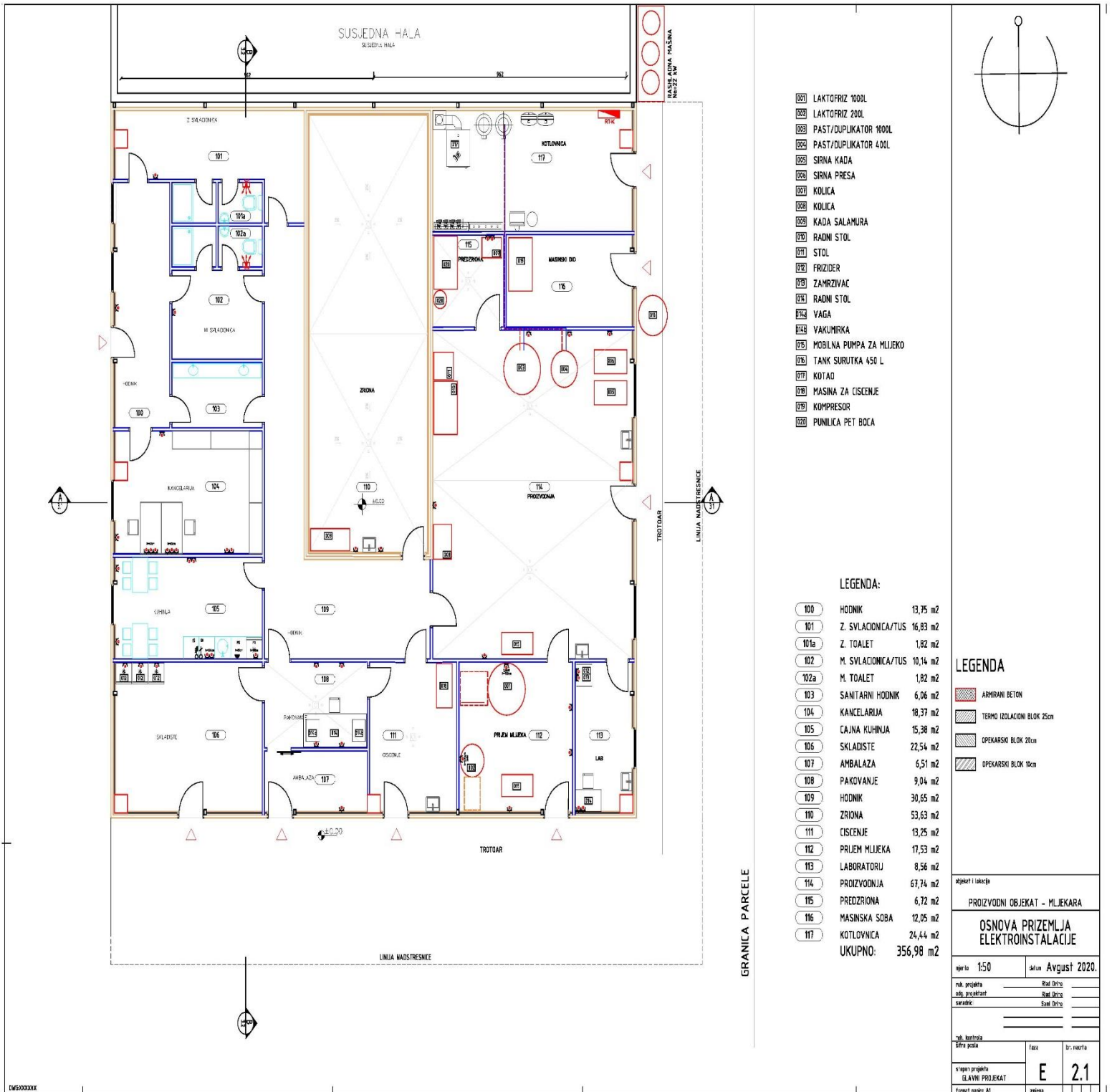
Predviđeni kapacitet prerade u mljekari je 1000 litara mlijeka na dan. Planirana je proizvodnja sljedećih proizvoda: svježe mlijeko, jogurt, svježi sir, polutvrđi i tvrdi sir od kozjeg, kozje-krvljeg, krvljeg mlijeka, albuminski sir i surutka.

Satelitski snimak mikrolokacije predmetnog lokaliteta

2. Tehnološki opis proizvodnje

2.1. Proizvodne jedinice i oprema u poslovnom objektu (nacrt u prilogu, prema legendi nacrtu označene su jedinice i oprema)

Laboratorija (113)

1. Lactoscan + printer + komunikacija RS232
2. Dva pH metra prenosna sa ubodnom elektrodom serija Seven proizvođač Mettler Toledo + electrode
1. + pufer otopine sa certifikatom + INSTALACIJA I OBUKA KORISNIKA + SST TEST
2. Termohigrometar + umjeravanje i za temperaturu i za vlažnost
3. Ubodni termometar
4. Gerber laktodensitometar sa menzurom
5. Snap-beta lactam test (za antibiotike u mlijeku)
6. Laboratorijsko posuđe shodno dogovoru sa tehnologom
7. Pištolj za mjerenje kiselosti mlijeka
8. Frižider (012) i zamrzivač (013)
9. Sudoper

Prijem mlijeka (112)

1. UV lampa – Germicidna za sterilizaciju prostora i zidova
2. Higijensko gumeno crijevo sa krajnim spojnicama, koje odgovaraju priključcima na transportnim cisternama i laktofrizima
3. Mobilna pumpa za mlijeko, sa mjeranjem protoka PM1 (015)
4. Laktofriz 1000l (001)
5. Laktofriz 200l (002)
6. Sudoper

Proizvodnja (114)

1. Mobilna pumpa za mlijeko PM1 (015)
2. Higijensko gumeno crijevo sa krajnim spojnicama, koje odgovaraju priključcima na laktofrizima i pasterizatorima/duplikatorima
3. Cijevni filter
4. Pasterizator/duplikator 1000l (003)
5. Pasterizator/duplikator 400l (004)
6. Sirna kada (005)
7. Sirna presa (006)
8. Higijensko gumeno crijevo sa krajnim spojnicama, koje odgovaraju priključcima uređaja između kojih se kreće surutka (pasterizator 003 i pasterizator 004, kao i tank za surutku 016)
9. Transportna kolica (008)
10. Radni sto –sirarski sto (010)
11. Mobilni sto (011)
12. Sirarski sudoper
13. Sudoper

Predzriona/pripremna prostorija (115)

1. Transportna kolica (007)
2. Punilica PET boca (020)
3. Radni sto – sirarski sto
4. Plastično i inox posuđe za doradu

Zriona (110)

1. Kada za soljenje sira, salamurenje (009)
2. Stalak za zrenje sira
3. Sudoper

Čišćenje (111)

1. Uređaj za čišćenje sira i daski od buđi
2. Sudoper

Pakovanje (108)

1. Radni sto (014)
2. Vaga (014a)
3. Vakumirka (014b)

Skladište (106)

1. Dva frižidera za kratkotrajno zadržavanje proizvoda prije isporuke
2. Frižider za neispravne proizvode ili vraćene proizvode

2.2. Ostale prostorije u poslovnom objektu

Kancelarija (104)

1. Kancelarijski namještaj i oprema

Muška svlačionica (102) i (102a)

1. Ormar
2. Klupa
3. Tuš kabina
4. WC

Ženska svlačionica (101) i (101a)

1. Ormar
2. Klupa
3. Tuš kabina
4. WC

Čajna kuhinja (105)

1. Sto i stolice
2. Sudoper
3. Rešo
4. Frižider

Hodnik (100)

1. Oglasna ploča

Hodnik (109)

1. Dezobarijera

Sanitarni hodnik (103)

1. Sudoper
2. Ormar sa sanitarnom odjećom
3. Dezobarijera

Prostorija za ambalažu (107)

1. Stalak za repromaterijal
2. Stalak za amabalažu
3. Stalak za deterđente

Energetska postrojenja

1. Mašinski dio (116)
2. Kompresor zraka (019)
3. Trafo stanica-električna energija
4. Kotlovnica (117)

2.3. Proces prerade mlijeka i proizvodnja mliječnih proizvoda

Kontrola kvaliteta sirovog mlijeka

Kako bi u proizvodnji osigurali sve zdravstveno higijenske uslove, ispunili zakonske odredbe, zaštitili zdravlje i interes potrošača te osigurali kontinuiranost i sljedivost krajnjeg proizvoda, potrebno je svaki dan prije prijema mlijeka izvršiti kontrolu fizičko-hemijskih i mikrobioloških parametara mlijeka. U našem slučaju prvi korak je uzorkovanje, pri kojem se jedan uzorak ledi i ostavlja u našu bazu uzoraka, drugi uzorak se koristi za mjerenje pH vrijednosti i treći u Lactoscan kako bi dobili rezultate fizičko-hemijskih parametara (mast, protein, laktoza, bezmasna suha tvar, suha tvar, tačka mržjenja).

Prijem sirovog mlijeka

Nakon izvršenih analiza i ishoda da je mlijeko ispravno za dalju preradu vrši se prijem uz pomoć higijenskih cijevi iz cisterne u prijemne tankove (laktofrize) gdje se mlijeko hladi na temperaturu od 4°C. Pri takvom prijemu na cijev je instalisan mjerač protoka pri čemu imamo rezultat količine zaprimljenog mlijeka, a dodatnu kontrolu možemo izvršiti direktnim mjerenjem kada je mlijeko u laktofrizu. U laktofrizu mlijeko ohlađeno na 4°C ostaje uskladišteno do vremena termičke obrade.

Termička obrada mlijeka

Mlijeko treba termički obraditi najkasnije 20 sati od prijema mlijeka. Uređaji za ovaj tehnološki proces smješteni su u proizvodnoj prostoriji (pasterizatori/duplikatori). Ako se prerada vrši odmah nakon prijema mlijeka, mlijeko nije potrebno skladištiti u laktofriz, već se mlijeko uz pomoć higijenskih gumenih cijevi direktno sprema u pasterizator/duplikator. U našoj mljekari će se provoditi termička obrada, termizacija, izlaganje mlijeka temperaturi od 72°C, 15s. Nakon termičke obrade mlijeko se dalje usmjerava u pravcu željene odnosno prethodno određene proizvodnje.

Proizvodnja svježeg mlijeka

Proizvodnja svježeg mlijeka specifična je i nije česta jer krajnji proizvod ima kratak rok valjanosti, 2 a najviše 3 dana. Proizvodnja ovakve vrste proizvoda odvija se narudžbi tačnije kada je plasman ili kupovina zagarantovana. Mlijeko se termički tretira na niskoj temperaturi kratko vrijeme, kako je već navedeno procesom termizacije. Potom se PET punilicom sprema i zatvara u flaše, hladi na temperaturi od 4°C i direktno plasira.

Proizvodnja jogurta

Mlijeku koje je već termizirano u pasterizatoru/duplikatoru dodaje se odgovarajuća mljekarska kultura uz određeno vrijeme miješanja. Zacijepjeno mlijeko sa mljekarskim kulturama za jogurt ostaje u tanku za fermentaciju gdje se poslije dodavanja kulture i miješanja ostavi da fermentira. Kada se postigne odgovarajuća kiselost tečnog jogurta, mješalicom se razbija gruš i hladi na temperaturu 6-8°C. Kao takav higijenskim crijevima preko mobilne pumpe ide na punjenje kroz punilicu za PET boce. Upakovani proizvod se u sekciji pakovanja deklarira a zatim skladišti na temperaturu 4 – 6°C do prodaje.

Proizvodnja svježeg sira

dogrijava se/hladi na temperaturu cijepjenja mljekarskim kulturama uz rad mješalice. Kada se postigne odgovarajuća kiselost dodaje se odabrano sirilo/enzim također uz rad mješalice a zatim ostavlja da miruje što je vrijeme koagulacije, tačnije stvaranja gruša. Po tehnologiji proizvodnje kada gruš dostigne odgovarajuću čvrstoću, i ph vrijednost pristupa se rezanju gruša ispuštanjem surutke i tretiranjem sirne mase po tehnologiji (presanje, cijedenje, oblikovanje). Kada je sir spreman za pakovanje pakujemo ga u pripremljenoj prostoriji (115), nakon čega slijedi vaganje, deklarisanje i čuvanje u skladištu na temperaturi 4 – 5°C do vremena prodaje.

Proizvodnja polutvrdog i tvrdog sira

Mlijeko koje je već termizirano u pasterizatoru/duplikatoru dogrijava se/hladi na temperaturu cijepjenja mljekarskim kulturama uz rad mješalice. Kada se postigne odgovarajuća kiselost dodaje se odabrano sirilo/enzim također uz rad mješalice a zatim ostavlja da miruje što je vrijeme koagulacije, tačnije stvaranja gruša. Po tehnologiji proizvodnje kada gruš dostigne odgovarajuću čvrstoću, i ph vrijednost pristupa se rezanju gruša. Kada dobijemo sirna zrna, slijedi dogrijevanje, miješanje na određenoj temperaturi (sušenje zrna), a zatim kalupljenje. Kalupljenje se vrši tako što se sirna zrna zajedno sa surutkom ispuštaju u sirnu kadu pri čemu se vrši kalupljenje i sabiranje surutke. Kalupi sa sirnom masom, se podvrgavaju presanju, po tom salamurenju i odležavanju u zrioni ovisno o tipu sira koji želimo dobiti. Sirevi se čuvaju u zrioni do trenutka prodaje. U tom periodu se redovno pregledaju, okreću, čiste, mijenjaju daske (police) na kojima odležavaju. Neposredno prije prodaje, u prostoriji za pakovanje vrši se vaganje, pakovanje, deklarisanje, zatim kratko skladištenje i isporuka. Ovaj proizvod spada u delikatesne proizvode.

Proizvodnja sira od surutke

Surutka skupljena proizvodnjom svježeg, polutvrdog ili tvrdog sira se skuplja vraća u pasterizator/duplikator, dodaje joj se sirovo netermizirano mlijeko, te se zajedno izlažu visokoj temperaturi na kojoj se zadržavaju i miješaju određeno vrijeme. Po tehnologiji dodaje se mliječna kiselina, temperatura se polahko spušta, masa se ostavi da miruje, a zatim se stvorene pahulje posebnim hvataljkama vade i stavljaju u kalupe. Nakon cijedenja, i prirodnog hlađenja, bez presanja, u pripremljenoj prostoriji iz kalupa se sir ubacuje u ambalažu, u pakirnu vaga, deklarira se i skladišti na temperaturi 4°C. Ovaj proizvod spada u delikatesne proizvode.

ZAKONSKA OSNOVA:

1. Zakon o hrani BiH,
2. Pravilnik o higijeni hrane,
3. Pravilnik o higijeni hrane životinjskog porijekla,
4. Pravilnik o sirovom mlijeku,
5. Pravilnik o jestivim kazeinima i kazeinatima,
6. Pravilnik o materijalima i predmetima namijenjenim za kontakt sa hranom,
7. Pravilnik o metodama analiza toplinski obrađenog mlijeka za ishranu ljudi,
8. Pravilnik o proizvodima mlijeka i starter kulturama.

3. Upravljanje otpadom i nus proizvodima nastalih u poslovnom objektu

3.1. Prema pravilniku porijeklo otpada

Otpad koji nastaje u toku tehnološkog procesa prerade mlijeka i proizvodnje mliječnih proizvoda može se prema Pravilniku o kategorijama otpada sa listama ("Službene novine FBiH", br. 09/05) kategorisati na:

02 OTPAD IZ POLJODJELSTVA, VRTLARSTVA, PROIZVODNJE VODENIH KULTURA, ŠUMARSTVA, LOVA I RIBARSTVA, PRIPREMANJA HRANE I PRERADE

02 05	otpad iz mljekarske industrije
02 05 01	materijali neprikladni za potrošnju ili preradu muljevi od obrade efluenata na mjestu njihova nastanka
02 05 02	muljevi od obrade efluenata na mjestu njihova nastanka
02 05 99	otpad koji nije specificiran na drugi način

15 OTPADNA AMBALAŽA; ABSORBENSI, MATERIJALI ZA UPIJANJE, FILTERSKI MATERIJALI I ZAŠTITNA ODJEĆA KOJA NIJE SPECIFICIRANA NA DRUGI NAČIN

15 01	ambalaža (uključujući odvojeno sakupljeni komunalni ambalažni otpad)
15 01 01	ambalaža od papira i kartona
15 01 02	ambalaža od plastike

20 KOMUNALNI OTPAD (OTPAD IZ DOMAĆINSTAVA I SLIČNI OTPAD IZ INDUSTRIJSKIH I ZANATSKIH POGONA I IZ USTANOVA UKLJUČUJUĆI ODVOJENO PRIKUPLJENE SASTOJKE)

20 01 01	papir i karton
20 01 39	plastika
20 03	ostali komunalni otpad
20 03 01	miješani komunalni otpad
20 03 04	muljevi iz septičkih jama
20 03 06	otpad nastao čišćenjem kanalizacije
20 03 99	komunalni otpad koji nije specificiran na drugi način

3.2. Nastajanje otpada

Otpad koji nastaje u sklopu budućeg poslovnog objekta može se podijeliti po sljedećim sekcijama:

1. Upravni dio (Kancelarija, Čajna kuhinja, svlačionice, sanitarni čvor i laboratorija),
2. Proizvodni pogon,
3. Transportna sredstva,
4. Krug fabrike,
5. Kotlovnica

Tabela 1. Mjesto nastanka i vrste otpada

Mjesto nastanka otpada	Vrsta otpada
Upravni dio: - Kancelarija - Čajna kuhinja - Svlačionice - Sanitarni čvor - Laboratorija	- Papir i karton - Komunalni otpad - Staklo - PET ambalaža i plastika - Elektrosnki opasni otpad (računari, istrošeni toneri, sijalice neonke, baterije i sl.) - Fekalne otpadne vode iz mokrih čvorova - Otpad nastao čišćenjem kanalizacije
Proizvodni pogon	- PET ambalaža i plastika - Tehnološke otpadne vode - Muljevi od obrade enfluenata na mjestu njihovog nastanka
Transportna sredstva	- Istrošeno ulje - Antifriz - Istrošene gume
Krug poslovnog objekta	- Oborinske vode - Eventualno drvena ambalaža
Kotlovnica	- Emisija gasova

Tabela 2. Teorijska količina otpada koja nastaje u poslovnom objektu

Vrsta otpada	Količina	Jedinica mjere
Papir i karton	20	m ³
Komunalni otpad, staklo	10	m ³
Elektronski opasni otpad (računari, istrošeni toneri, sijalice neonke, baterije i sl.)	10	kg
PET ambalaža i plastika	50	kg
Muljevi od obrade enfluenata na mjestu njihovog nastanka (tehnološke otpadne vode)	5	m ³
Otpad nastao čišćenjem kanalizacije od fekalnih voda	2	m ³
Hidraulično i motorno ulje	-	l
Dimni plinovi Sezonska emisija gasova: CO ₂ PM NO _x	210 34 0,080	mg/m ³
Pepeo nastao u kotlovnici	-	kg

3.3. Prikupljanje otpada i tretiranje unutar poslovnog objekta i kruga poslovnog objekta

Cilj mjera za upravljanje otpadom je osiguranje uslova za sprječavanje nastajanja otpada, omogućavanje prerade otpada za njegovu ponovnu upotrebu, izdvajanje korisnih materijala i njihovo korištenje za proizvodnju energije i sigurno odlaganje otpada.

Tabela 3. Vrsta otpada, način prikupljanja, mjesto odlaganja

Vrsta otpada	Način prikupljanja	Mjesto odlaganja
Papir i karton	Selektivno prikupljanje i privremeno odlaganje	Boks za papir na označenoj lokaciji
Komunalni otpad	Neselektivno prikupljanje i privremeno odlaganje	2 namjenska kontejnera u krugu poslovnog objekta
Elektronski opasni otpad (računari, istrošeni toneri, sijalice neonke, baterije i sl.)	Selektivno prikupljanje i privremeno odlaganje	Sanduk sa poklopcem u krugu poslovnog objekta
PET ambalaža i plastika	Selektivno prikupljanje i privremeno odlaganje	Male kante namjestu korištenja PET ambalaže i zbirno plastično bure u krugu poslovnog objekta

Hidraulično i motorno ulje	Selektivno prikupljanje i privremeno odlaganje	Limeno bure na zbirnom mjestu otpada
Muljevi od obrade enfluenata na mjestu njihovog nastanka (tehnološke otpadne vode)	Selektivno prikupljanje i privremeno odlaganje	Taložnik, neutralizacija, kanalizaciona mreža
Fekalne otpadne vode iz mokrih čvorova	Priključak na kanalizacionu mrežu	Kanalizaciona mreža
Oborinske vode	Odvođenje u sabirnik	Kanalizaciona mreža
Istrošeno ulje	Poslove izmjene rade specijalizovane ustanove koje preuzimaju odgovornost za otpad prema ugovoru.	
Antifriz		
Istrošene gume		
Dimni plinovi Sezonska emisija gasova: CO ₂ PM NO _x	Emisja gasova u okolinu (zrak) dozvoljena, jer je količina dimnih plinova unutar dozvoljenih granica direktnog emitiranja.	
Pepeo nastao u kotlovnici	Selektivno prikupljanje u limena burad	Odvoženje na poljoprivredno dobro, kompostiranje

Mjere upravljanja otpadom koje se moraju primjenjivati su sljedeće:

1. Komunalni otpad redovito prikupljati u namjenske kante postavljene u proizvodnoj hali, kancelariji, laboratoriji, čajnoj kuhinji, pakirnici, svlačionicama a nakon toga odlaganje u kontejner. Osigurati redovno pražnjenje kontejnera,
2. otpad iz procesa proizvodnje prikupljati u namjenske posude te izvršiti predaju prema ugovoru sa JKP „6mart“ Goražde na dalje iskorištenje i ako je moguće reciklažu,
3. sanitarno-fekalne otpadne vode, prikupljaju se i unutrašnjom kanalizacijom odvođe van objekta, te se zasebnom vanjskom kanalizacijom priključuju na mrežu odvođe do separatora koji se poslije ispušta u prirodni recipijent – rijeku Drinu,
4. površinske-oborinske nezagađene vode, prikupljat će se sistemom oluka, podužnim i poprečnim padovima na slivnim površinama te preko slivnika gravitaciono otiču u kanalizacioni sistem i zajedno sa fekalnim vodama odvođe do separatora koji se poslije ispušta u prirodni recipijent – rijeku Drinu,
5. tehnološke otpadne vode se prije puštanja u mrežu neutralizuju, kako ph vrijednost ne bi bila narušena te se nakon toga povezuju sa kanalizacionom mrežom.

3.3.1. Nus proizvodi i njihovo iskorištavanje

Proces prerade mlijeka i proizvodnja mliječnih proizvoda karakteriše velika potrošnja vode, potrošnja energije i toplote, nastajanje čvrstog otpada (papir, karton, plastika), kao i otpadna voda koja je većinom problem zbog fluktuacije pH vrijednosti. Kako bismo smanjili rizik od negativnog uticaja na okoliš, iskoristili maksimalno kapacitet proizvodnje i sami bili kreatori održivog razvoja, odlučili smo dva nus proizvoda sa najvećim uticajem na okoliš iskoristiti.

Surutka koja nastaje kao nus proizvod u procesu proizvodnje sira, koristit će se na sljedeće načine:

- za dalju proizvodnju sira od surutke (delikatesnog proizvoda),
- za preradu i pakovanje surutke kao napitka,

- a u slučaju opterećenosti proizvodnje i nemogućnosti dnevne prerade skupljat će se u inoxne kante i odvoziti na poljoprivredno dobro te koristiti kao stajnjak.

Neispravni proizvodi koji uključuju neusklađene proizvode, deformisane proizvode ili ambalaže, povrat od strane kupca, proizvodi sa isteklim rokom, biće očišćeni od neorganskog otpada (papira, plastike, kartona), spakovani u inoxne posude i odvoziti na poljoprivredno dobro te koristiti kao stajnjak.

4. Svrha selektivnog prikupljanja otpada i njegovo dalje zbrinjavanje

Cilj selektivnog prikupljanja, skladištenja i rukovanja otpadom je spriječiti:

- opasnost po ljudsko zdravlje,
- opasnost po biljni i životinjski svijet,
- onečišćenje vode, tla i zraka iznad propisanih graničnih vrijednosti,
- nekontrolirano odlaganje bilo koje vrste otpada,
- požar ili eksploziju,
- emisiju neugodnih mirisa.

U cilju odvajanja, tretmana i konačnog odlaganja otpada neophodno je provoditi slijedeće mjere (Uredba o selektivnom prikupljanju, pakovanju i označavanju otpada, "Službene novine FBiH", br. 38/06):

- evidencije o nastanku i načinu postupanja s otpadom, voditi pismene bilješke i evidenciju,
- sav komunalni otpad propisno odložiti u 2 namjenska kontejnera i ugovoriti način odvoza,
- odvoz i zbrinjavanje muljeva od obrade enfluenata na mjestu njihovog nastanka (tehnološke otpadne vode) će se ugovoriti na adekvatan način i
- prilikom svakog preuzimanja otpada (osim komunalnog) obavezno sačiniti zapisnik o preuzimanju otpada (datum, količina, vrsta otpada itd.).

Proizvođač otpada će sav selektivno prikupljeni otpad predati operatorima ovlaštenim za prikupljanje, transport i preradu pojedinih vrsta otpada. Ovlašteni operator preuzima obavezu transporta do konačne prerade otpada odnosno njegovog zbrinjavanja. Takođe, za potrebe vođenja evidencije o količini nastalog otpada i njenog konačnog zbrinjavanja potrebno je voditi pismene bilješke u obliku evidencijskog lista.

Konačno zbrinjavanje komunalnog otpada, PET ambalaže vršit će se redovnim odvozom od strane JKP „6mart“ Goražde. Za zbrinjavanje komunalnog otpada koristit će se namjenski kontejneriza komunalni otpad.

Papir i karton će se u krugu poslovnog objekta odlagati u boks za papir. Za konačno zbrinjavanje sačiniti ugovor sa JKP „6mart“ Goražde.

Elektronski opasni otpad (računari i dijelovi, istrošeni toneri, sijalice, neonke, baterije) odlagati u sanduk sa poklopcem. Za konačno zbrinjavanje ovakvog otpada potrebno je sačiniti Ugovor sa ovlaštenim operaterom.

PET ambalažu i plastiku odlagati u male kante na mjestu korištenja proizvoda iz PET ambalaže i u zbirno plastično bure. Za konačno zbrinjavanje sačiniti ugovor sa JKP „6mart“ Goražde.

Fekalne otpadne vode iz mokrih čvorova kao i oborinske vode, po zakonu uključiti u kanalizacionu mrežu prema uputama i ugovorom sa JKP „6mart“ Goražde.

Odvoz i zbrinjavanje muljeva od obrade enfluenata na mjestu njihovog nastanka (tehnološke otpadne vode) po potrebi će se ugovoriti sa JKP „6mart“ Goražde.

Održavanje mehanizacije se vrši u ovlaštenom servisu prema ugovoru, tako da za zbrinjavanje istrošenog ulja, antifrizu i istrošenih gume na odgovarajući način zadužen ovlašten servis.

ZAKONSKA OSNOVA:

1. Zakon o upravljanju otpadom (Sl.novine FBiH br. 33/03),
2. Zakon o izmjenama i dopunama zakona o upravljanju otpadom (Sl.novine FBiH br. 72/09),
3. Pravilnik o sadržaju Plana prilagodbe upravljanja otpadom za postojeća postrojenja za tretman ili odlaganje otpada i aktivnostima koje preduzima nadležni organ (Sl.novine FBiH br . 9/05),
4. Pravilnik o kategorijama otpada sa listama (Sl.novine FBiH br . 9/05),
5. Pravilnik o postupanju s otpadom koji se nalazi na listi opasnog otpada ili čiji je sadržaj nepoznat (Sl.novine FBiH br . 9/05),
6. Pravilnik o uvjetima za prenos obaveza upravljanja otpadom sa proizvođača i prodavača na operatora sistema za prikupljanje otpada (Sl.novine FBiH br . 9/05),
7. Uredba o selektivnom prikupljanju, pakovanju i označavanju otpada (Sl.novine FBiH br . 38/06).

5. Monitoring

U skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom preduzimat ćemo sve potrebne aktivnosti kako bi navedena djelatnost imala što je moguće manji utjecaj na okoliš, smanjila se kako količina tako i eventualno štetan uticaj otpada, kao i naći način za što obimnije recikliranje i sigurno odlaganje otpada.

Obavezujemo se da ćemo:

- osigurati minimalne uslove za sakupljanje i povrat pojedinih vrsta otpada navedenih u podzakonskim propisima,
- izvršiti odlaganje otpada po kategorijama,

Također, dužni smo imenovati odgovornu osobu, koja bi u tom slučaju bila glavni tehnolog, koja se obavezuje da:

- ažurira Plan upravljanja otpadom svakih pet godina ili nakon promjena u radu firme (promjena tehnologije proizvodnje, promjena proizvodnog programa ili kapaciteta i sl.),
- provodi Plan upravljanja otpadom, predloži i provodi mjere za poboljšanje prevencije, ponovog korištenja i recikliranje otpada,
- nadzire ispunjenje utvrđenih uslova za upravljanje otpadom,
- vodi evidenciju o nastalom otpadu i načinu njegovog zbrinjavanja i
- ugovara odvoz pojedinih vrsta otpada (tekući i muljeviti otpad, ambalažni otpad, otpad sličan komunalnom otpadu i dr.).

EVIDENCIJSKI LIST br. _____

Datum: _____

Rb.	Vrsta otpada	Klasifikacija	Količina otpada, kg ili m ³	Količina otpada za odlaganje van lokacije, kg ili m ³	Količina materijala za internu upotrebu, kg ili m ³	Naziv institucije za transport i dalji tretman otpada
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						
9.						

Spisak sačinio:

Otpadni materijal preuzeo: